

Obsah

Úvod	5
Hledání...	5
... času	5
... místa	6
... smyslu	7
Vesmír v čase	9
Hledání počátku	10
Vesmír bytí (statický vesmír a jeho problémy)	16
Paradox fotometrický (Olbersův)	16
Gravitační paradox	18
Termodynamický paradox	19
Vesmír stávání (objevení historie vesmíru)	21
Kantova nebulární hypotéza	21
Einsteinův návrat ke statickému vesmíru	23
Dynamický vesmír v relativistických modelech	24
Čas ve vesmíru	29
Ontické pozadí představ o čase	30
Směr času	30
Psychologická šipka času	31
Termodynamická šipka času	31
Kosmologická šipka času	33
Vlnová šipka času	35
Nevratnost času	37
Prigogine vs. Hawking: bytí a stávání vesmíru	41
J. L. Fischer o čase	49
Čas není univerzální objektivní měřítko	50

Čas vůbec není objektivní měřítko	50
Čas vůbec není objektivní	51
Člověk ve vesmíru	53
Stále uprostřed?	54
Proč byl Aristoteles geocentrik	54
Kolik bylo Koperníků v dějinách?	57
Kosmologické principy	61
Východiska antropického principu	61
Verze antropického principu	63
Zdůraznění časových souvislostí	67
Antropický princip a smysl	70
Další kosmologické principy	74
E. Rádl a hledání smyslu	78
Vesmír v člověku	83
Význam geometrie	84
Místo ve vesmíru — prostor jako vztah geometrie a fyziky	88
Role matematiky v kosmologii	99
Matematika a kosmologická teorie	99
Falsifikace v kosmologii	101
Matematika a kosmologická praxe	103
Dva typy objektivity	107
Poznatelnost vesmíru	109
Empirie a teorie	109
Sjednocovací teorie	110
Nesmyslné otázky	113
Horizonty poznání	116
Poznatelný vesmír je nepoznatelný	118
Jenom člověk?	123
Ideologie	124
Antropocentrismus v kosmologii	135
Co je antropocentrismus	135
Antropocentrismus v pojetích prostoru	136
Antropocentrismus v pojetích času	141
Antropocentrismus v našem poznávání	146
Antropocentrismus v otázkách a odpovědích	155

Šoková terapie antropocentrismu	161
Postmodernismus jako trest za domýšlivý antropocentrismus	165
Otázka reality	165
... a jejího poznávání	166
Závěr	179
Čas	179
Místo	182
Smysl	184

Literatura**189**